

**การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อความเป็นเลิศ
ของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย***
**The Development of Internal Quality Assurance for Best Practice in
Accounting Department in Private Higher Education Institutions in Thailand**

ดร.พิมพาภรณ์ ฟุ้งบุญพานิชย์**

ดร.จิตาภรณ์ ลินจรรณศักดิ์***

วัชรณพงศ์ ยอดตราช***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชีระดับปริญญาตรี สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย เกี่ยวกับ 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในในสภาวะปัจจุบัน 2) ผลการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3) จุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และ 4) แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อความเป็นเลิศในทางปฏิบัติของสาขาวิชาการบัญชี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบบเฉพาะเจาะจง จากผู้บริหารสถาบันการศึกษา หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาการบัญชีจำนวน 12 แห่ง สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 152 ชุด ได้รับแบบสอบ

ถามที่สมบูรณ์จำนวน 102 ชุด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยตามตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 9 องค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ ระบบและกลไกประกันคุณภาพ การเงิน และ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน (2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชีเพื่อความเป็นเลิศ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการ และ ด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ (3) จุดแข็งด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

*ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2557

**หัวหน้าโครงการวิจัยและอาจารย์ประจำคณะบัญชี ธุรกิจและมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประธานอนุกรรมการสาขาวิชาการบัญชี สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

****เลขานุการคณะกรรมการสาขาวิชาการบัญชี สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

Christian University of Thailand Journal

Vol.22 No.1 (January – March) 2016

โดยเฉพาะทักษะด้านภาษาอังกฤษ และมีการส่งเสริม การฝึกประสบการณ์สหกิจศึกษา สำหรับจุดอ่อน คือ การขาดความรู้ในการทำวิจัย การพัฒนาอาจารย์ประจำ ให้มีคุณวุฒิปริญญาเอก และการพัฒนาอาจารย์ประจำ ให้มีตำแหน่งทางวิชาการ และ (4) แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี ควรมีการพัฒนา

คณาจารย์ในระดับคณะวิชาและระดับสถาบันให้มีความรู้ความเข้าใจ เห็นประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด มีผลการปรับปรุงที่เห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีนำไปสู่การพัฒนาสถาบัน รวมถึงคุณภาพบัณฑิตไปสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

This research aims to examine opinions about Internal Quality Assurance (IQA) of accounting department in undergraduate level of Private Higher Education Institutions in Thailand (PHEIT) in aspects of (1) current IQA performance (2) IQA management, (3) strengths and weaknesses of IQA management, and (4) guidelines for developing the IQA system to provide the best practice in the accounting department. Questionnaire was used as the tool for collecting data by purposive sampling from administrators, deans, chairpersons, faculty members and educational personnel who were responsible for the IQA work in twelve accounting departments. Data were collected by Purposive Sampling from total 152 but 102 respondents were used to analyze the data in terms of frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings related to IQA were summarized as follows: (1) Operation of IQA of accounting department in PHEIT according to the 9 IQA indicators was quite high especially quality system and mechanism, finance and budget, philosophy, determination, objectives,

and operation plan.. (2) IQA management of accounting department in PHEIT was found that all 3 dimensions were in high level: graduates quality; management quality; and create and develop social knowledge base. (3) Strength was continuous in IQA development by arranging activities for student development in academics and professions to meet the quality desired, especially in improvement of English language skills and promoting the internship and cooperative education for enhancing the practical skills. The weaknesses were lack of knowledge in conducting research, development of full time lecturers with a doctoral degree, and academic titles. (4). Guidelines in developing IQA for best practice in accounting department demonstrated that the development in department, faculty and university levels were made in the knowledge, understanding, and recognizing usefulness of IQA, and application of knowledge in the practice for achievement of identified indicators. In addition, the developments lead to the academic achievement of graduates and university for best practice.

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๙

บทนำ

การบริหารงานในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษานับเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ นั่นคือ ผลผลิตทางการศึกษาหรือบัณฑิตที่จะก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานในสายงานต่างๆทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศและระดับสากล การเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ การเป็นที่พึ่งพิงทางวิชาการแก่ชุมชนสังคม ดังนั้นการบริหารงานในสถาบันการศึกษาควรอย่างยิ่งที่ต้องสะท้อนคุณภาพของกระบวนการดำเนินงานผ่านผลลัพธ์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นความรับผิดชอบต่อหลักที่สำคัญของสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางานและพัฒนาองค์กร เช่น บัณฑิตที่มีคุณภาพ งานวิจัยที่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมหรือเกิดองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนา

ความรับผิดชอบต่อหลักที่สำคัญของสถาบันการศึกษาจึงมิใช่เพียงการดำเนินงานหรือการบริหารงานให้ครบถ้วนตามพันธกิจหลักอุดมศึกษา อันได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมเท่านั้น หากแต่ความครบถ้วนของทุกพันธกิจต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผลผลิตทางการศึกษาหรือบัณฑิตต้องมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามองค์ประกอบคุณภาพทั้ง 9 ด้านได้นั้นย่อมมาจากการบริหารจัดการหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมถึงคณาจารย์ที่มีคุณภาพ บัณฑิตมีอัตราการได้งานทำสูงหลังจบการศึกษาภายใน 1 ปี หรืองานวิจัยในสถาบันได้เกิดการใช้ประโยชน์จริงจากหน่วยงานภายนอก

จากที่กล่าวมาข้างต้นการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามองค์ประกอบคุณภาพทั้ง 9 ด้าน มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อมาตรฐานการอุดมศึกษา ทางคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานของการประกันคุณภาพการศึกษา

ภายใน เพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

คำถามการวิจัย

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยเป็นอย่างไร
2. การบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยควรเป็นเช่นไร
3. จุดแข็งและจุดอ่อนในด้านการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยเป็นอย่างไร
4. แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนในด้านการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
4. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ประกอบด้วย

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางระบบและกลไกการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีชี้วัดที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถาบันการศึกษานั้น ๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนดและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 - 2565 มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาไทยในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐานและเครือข่ายอุดมศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ระบุหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช้การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554) ได้ระบุถึงจุดมุ่งหมายและหลักการของการประกันคุณภาพภายนอกไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

4. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๙

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

6. ความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้มีความคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality audit) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ (Quality assess) เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายในเพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษาซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นองค์การมหาชน

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance) เป็นการกำหนดให้มีระบบและกลไก

ในการควบคุม (Control) ตรวจสอบ (Audit) และประเมิน (Assess) การดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ (Quality factor) ตามดัชนีบ่งชี้ (Index) ที่กำหนดเพื่อเป็นการประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนให้มั่นใจว่าคณะวิชา/สถาบันนั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพและรับรองมาตรฐานจากภายนอกสำหรับแนวทางในการควบคุมตรวจสอบและประเมินคุณภาพ

โดยทั่วไปแล้ว ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา ,2555) ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วนได้แก่

1. การประเมินคุณภาพภายในซึ่งดำเนินการได้โดยสถานศึกษาเองหรือการประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการกิจกรรมงานเป็นระยะมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานเพื่อการรวบรวมสารสนเทศและผลการติดตามตรวจสอบมาใช้ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องนอกจากจะแสดงว่าสถานศึกษาทำงานอย่างเป็นระบบแล้วยังเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย 1 ครั้งภายใน 3 ปี และการประเมินคุณภาพภายนอกอีกด้วย
3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับสภาพของชุมชนได้ มาตรฐานจะเป็นกรอบควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวทางของการดำเนินงานที่เป็นเลิศ

Kent MacDonald (2557) กล่าวถึงการดำเนินการที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งมีองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกันในด้านต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

1. ดำเนินพันธกิจทางวิชาการ: สถาบันอุดมศึกษาที่มีขึ้นเพื่อปฏิบัติพันธกิจอุดมศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อจะสามารถเตรียมบัณฑิตให้พร้อมต่อความสำเร็จตามสาขาอาชีพที่ได้เลือกศึกษา

2. มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ : การเป็นสถาบันหรือหลักสูตรที่มีความเป็นเลิศ จะต้องเป็นสถาบันหรือหลักสูตรที่คณาจารย์ต้องการเข้ามาศึกษา และสามารถคงความเป็นต้นแบบที่ดีได้ พื้นฐานสำคัญคือการมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ มีผู้สอนที่เชี่ยวชาญ และมีนักวิจัยที่โดดเด่น รวมทั้งต้องมีการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่องเพื่อคงความเป็นเลิศในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงสูง

3. การวิจัย: การวิจัยเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งของความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา แสดงถึงการปฏิบัติงานทางวิชาชีพที่สร้างความรู้ใหม่ และเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการให้บริการทางการศึกษา ผู้บริหารจึงต้องสนับสนุนและเอื้ออำนวยสิ่งจำเป็นต่างๆอย่างเหมาะสม รวมทั้งการจัดหาแหล่งเงินทุนแหล่งต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ได้ทำการวิจัย

4. ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน : สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการจะต้องจัดสรรเงินและลงทุนเพื่อเอื้ออำนวยการจัดการศึกษาให้กับนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ จัดสรรเงินเพื่อให้สามารถคงความเป็นเลิศในการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย นอกจากนี้ สถาบันสามารถจัดหาเงินจากแหล่งอื่นๆ เช่น ศิษย์เก่าได้

5. การกำกับดูแล: การดำเนินการและกำหนดกรอบของกฎเกณฑ์กติกาที่เหมาะสมของสถาบัน ลักษณะและความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของสถาบัน การมีผู้นำที่เข้มแข็งและสร้างแรงบันดาลใจ รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการที่มากเพียงพอจะเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2552)

กำหนดเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสากล เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ (Education criteria for performance excellence) เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพที่มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับในระดับสากล และช่วยในการตรวจสอบส่วนต่างๆของระบบบริหารจัดการองค์กรและปรับปรุงกระบวนการตลอดจนผลลัพธ์ โดยเป็นมุมมองขององค์กรในภาพรวมกรอบของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย ข้อกำหนดต่างๆ ที่จัดแบ่งออกเป็น 7 หมวด หัวข้อ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประเมิน ดังนี้

หมวด 1 การนำองค์กร ประกอบด้วย หัวข้อ การนำองค์กรโดยผู้บริหารระดับสูงและหัวข้อ ธรรมชาติ และความรับผิดชอบต่อสังคม

หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย หัวข้อการจัดทำกลยุทธ์ และหัวข้อการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

หมวด 3 การมุ่งเน้นลูกค้า ประกอบด้วย หัวข้อความผูกพันของลูกค้าและหัวข้อเสียงของลูกค้า

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ประกอบด้วย หัวข้อการวัด การวิเคราะห์และการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กร และหัวข้อการจัดการสารสนเทศ ความรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

หมวด 5 การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย หัวข้อสภาพแวดล้อมของผู้ปฏิบัติงาน และหัวข้อความผูกพันของผู้ปฏิบัติงานเป็นการประเมินวิธีการขององค์กรในการผูกใจผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จในระดับองค์กรและระดับบุคคล วิธีการผูกใจจ่ายค่าตอบแทนและการให้รางวัลผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลการดำเนินการที่ดี วิธีการพัฒนาสมาชิกของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และกลุ่มผู้นำเพื่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดี วิธีการในการประเมินความผูกพันของผู้ปฏิบัติงาน และใช้ผลการประเมินมาทำให้ผลการดำเนินการดียิ่งขึ้นในด้าน การสร้างคุณค่าของผู้ปฏิบัติงานการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานและผู้นำ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

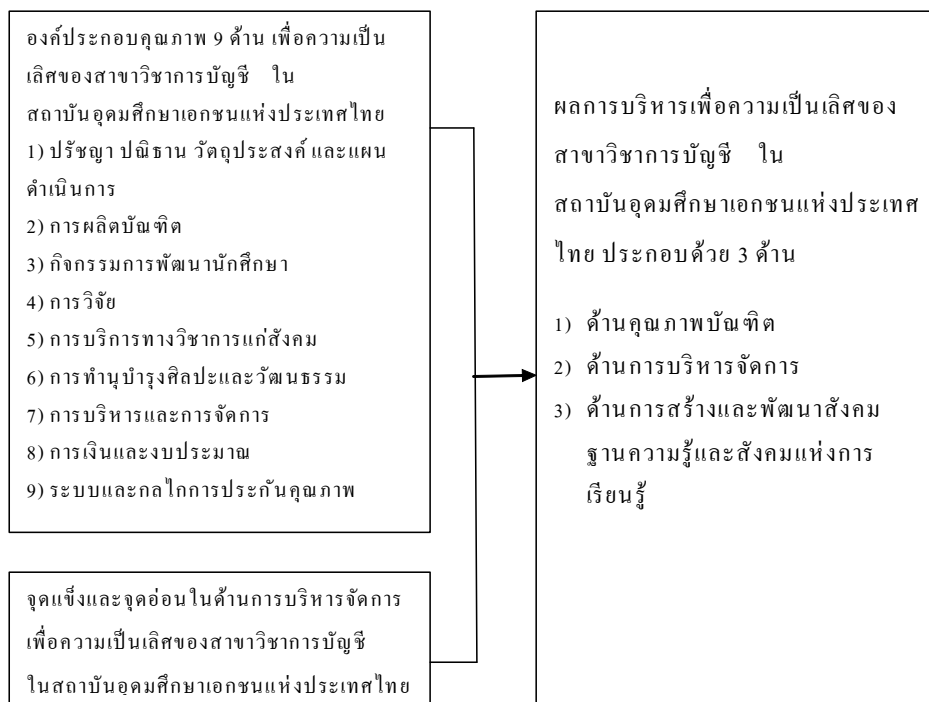
ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๙

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ หัวข้อระบบงาน และหัวข้อกระบวนการทำงาน

หมวด 7 ผลลัพธ์ หัวข้อผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน หัวข้อผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า หัวข้อ

ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ หัวข้อการเงินและการตลาด หัวข้อผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน หัวข้อผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร และหัวข้อผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรของการศึกษานี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันการศึกษา หัวหน้าภาควิชา อาจารย์และ

บุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันการศึกษา หัวหน้าภาควิชา อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย โดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้มีทั้งหมด 12 สถาบันทั่วประเทศ

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยในการทำวิจัยครั้งนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 152 ชุด มีแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์จำนวน 50 ชุด ดังนั้นแบบสอบถามที่มีการตอบที่สมบูรณ์จำนวน 102 ชุด จะถูกใช้ในการประมวลผลข้อมูล

สถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

สถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย โดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้มีทั้งหมด 12 สถาบัน ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 2) มหาวิทยาลัยศรีปทุม 3) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 4) มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ 5) มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย 6) มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก 7) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 8) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 9) มหาวิทยาลัยรังสิต 10) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร 11) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และ 12) มหาวิทยาลัยคริสเตียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะเป็น คำถามปลายปิดหรือให้เลือกตอบ ในส่วนนี้ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงานในหน่วยงาน ประสบการณ์การทำงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยของท่านอยู่ในระดับใด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ส่วนที่ 3 ผลการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย โดยส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิด ให้เลือกตอบ เกี่ยวกับแนวคิดการบริหารคุณภาพ ตามวงจร PDCA (PLAN, DO, CHECK, ACT) โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนในด้านการบริหารงานของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination power) โดยใช้ Item- total correlation
3. หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยวิธี Content validity โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสอบถาม

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๙

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการส่งจดหมายขออนุญาตในการทำการสำรวจและเก็บข้อมูลขอความร่วมมือสถาบันการศึกษาเอกชนในการตอบแบบสอบถาม
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง (Manual) และ แบบออนไลน์ (Online)
3. ดำเนินการตรวจสอบแบบสอบถาม และ กรอกรวบรวมข้อมูล เพื่อเตรียมประมวลผลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ค่าทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์เป็นดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และ ร้อยละ ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล
2. ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษายในของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และส่วนที่ 3 ผลการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย โดยมีการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 102 คน พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง

มากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงคิดจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 และเพศชายจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ตามลำดับ อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองมาคือช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 ระดับจำนวนและร้อยละการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากคือ ระดับปริญญาโทจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 74.8 รองมาคือระดับปริญญาตรีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 ประสบการณ์ทำงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษายใน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากประสบการณ์ทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา 1-5 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองมาคือ น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2

2. ผลการสำรวจการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษายในของสาขาวิชาการบัญชีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยตามตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษายใน 9 องค์ประกอบ พบว่า ระดับคุณภาพการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษายในโดยรวมทั้ง 9 องค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า การดำเนินงานขององค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกประกันคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.97 รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 3.88 และองค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.86

เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าคุณภาพการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษายในทุกตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับมาก โดยตัวบ่งชี้ที่ 9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.97 รองลงมาคือตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา

มีค่าเฉลี่ย 3.95 ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 3.92 ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต มีค่าเฉลี่ย 3.91 และตัวบ่งชี้ที่ 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.90 ตามลำดับ

3. ผลการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยตามมาตรฐานการอุดมศึกษา 3 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าผลการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการ และ ด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ อยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณภาพบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.87 รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย 3.78 และด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.56 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาระดับผลการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศเป็นรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนมีความทันสมัย ยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.07 รองลงมาคือตัวบ่งชี้ด้านบัณฑิต มีน้ำใจขยันซื่อสัตย์ อดทน มีค่าเฉลี่ยคือ 4.00 และตัวบ่งชี้ด้านบัณฑิตมีจิตสำนึกและปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้ มีค่าเฉลี่ย 3.87 ตามลำดับ

4. จุดแข็งและจุดอ่อนในด้านการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย มีจุดแข็งด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะทักษะด้านภาษาอังกฤษ และมีการส่งเสริมการฝึกประสบการณ์ภาคสนามหรือสหกิจศึกษา

สำหรับจุดอ่อนของการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย พบว่า มีจุดอ่อนด้านการพัฒนาผลงานวิจัย การขาดความรู้ในการทำวิจัย การพัฒนาอาจารย์ประจำให้มีคุณวุฒิปริญญาเอก และการพัฒนาอาจารย์ประจำให้มีตำแหน่งทางวิชาการ

5. แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อความเป็นเลิศของสาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า ควรมีการพัฒนาความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้คณาจารย์สาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เกิดความรู้ความเข้าใจ เห็นประโยชน์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้บรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด มีผลการปรับปรุงที่เห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม และมีการจัดการความรู้ในระดับคณะวิชา และระดับสถาบัน เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถาบันรวมถึงคุณภาพบัณฑิตไปสู่ความเป็นเลิศต่อไป

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสาขาวิชาการบัญชีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ตามตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้ง 9 องค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของคณะอนุกรรมการสาขาวิชาการบัญชี คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (2555) และ ใจชนก ภาคออต (2554) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถาบันการศึกษา หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๙

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ สถาบันการศึกษาได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการกำหนดระบบกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและบุคลากรผ่านการดำเนินงานประจำและงานโครงการของคณะวิชา มีการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงมีการจัดการความรู้เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี จึงทำให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคุณภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในจึงอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านการบริหารจัดการ และด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของทองแท่ง ทองลิ้ม (2557) ได้อธิบายการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและด้านการตรวจประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถาบันการศึกษามีการบริหารงานที่เอื้อให้เกิดระบบกลไกการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลผลิตตามภารกิจของสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพตามระดับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และสอดคล้องกับแนวคิดของอุทุมพร จามรมาน (2544) เรื่องการกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล (International education standard: IES) ที่ออกโดยสมาพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (International federation of accountants : IFAC) ทั้ง 8 ฉบับ ทำให้สาขาวิชาการบัญชี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ต้องเร่งพัฒนาการบริหารงานเพื่อความเป็นเลิศ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพบัณฑิต

ด้านการบริหารจัดการและด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการผลิตบัณฑิตมีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- นำผลการวิจัยครั้งนี้มาปรับปรุงพัฒนาตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ทั้งในระดับหลักสูตรและระดับคณะวิชา

- ควรศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และความสัมพันธ์ของปัจจัยแห่งความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา กับความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินการ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- สถาบันการศึกษาควรมีนโยบายในการกำหนดตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้มีหลักประกันให้กับผู้มีส่วนได้เสียได้มั่นใจในคุณภาพการศึกษา

- สถาบันการศึกษาควรมีนโยบายในการพัฒนาตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นทุกปี เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- สถาบันการศึกษาควรมีแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

บรรณานุกรม

- เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ. (2558). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2558, จาก http://www.eqdd.nu.ac.th/?page_id=216.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2556). พัฒนาการการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน: กรณีศึกษากลุ่มหน่วยงานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะอนุกรรมการสาขาวิชาการบัญชี คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. (2556). ระดับคุณภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- คณะอนุกรรมการสาขาวิชาการบัญชี คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. (2555). ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของบุคลากรทางการศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- ใจชนก ภาคอิต. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา: กรณีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ปีการศึกษา 2553. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เฉลิมขวัญ คุรุบุญวงศ์. (2556). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย. คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- ชูเวช ชญาสงวณ. (2543). อุดมศึกษาไทยในเวทีโลก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ธีรพันธ์ ปาลี. (2555). การประเมินคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2555. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทองแท่ง ทองลิ่ม และณัฐภรณ์ วงษ์ชื่น. (2557). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. [ออนไลน์]. สืบค้น เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2558, จาก http://science.mcru.ac.th/filedata/vijai_qa.pdf.
- ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2557). การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2558, จาก <http://www.nida.ac.th/th/download/publication/thawatchai.pdf>.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2542). การวิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศใน เอเชีย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- บวรลักษณ์ เงินมา. (2553). คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีในความต้องการของสถานประกอบการ ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประนอม รอดวินิญ. (2553). การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.
- ประภาศ ปานเจียง. (2555). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัย หาดใหญ่. การประชุมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 3. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ภาวนา กิตติวิมลชัยและคณะ. (2555). การศึกษาเพื่อกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ (KPIs) ตามเกณฑ์คุณภาพ การศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศและปัญหาอุปสรรคในการนำเอาเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อ การดำเนินการไปสู่การปฏิบัติ. ขอนแก่น . มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มีนาคม) ๒๕๕๙

- ลักขณา จาตุกานนท์. (2554). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วีระยา จะสาร. (2555). การประเมินกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ของสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประกันคุณภาพ. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2556). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554). กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2556). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2557-2558. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2558 ,จาก <http://www.tqa.or.th/>.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติและมโนทัศน์ของผู้เกี่ยวข้อง : การวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research). กรุงเทพฯ : บริษัท โสไลตการพิมพ์ จำกัด.
- สุรวี คุณาลัย. (2555). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- อรสา ภาววิมล. (2552). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทยตามแนวคิดการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). 100 คำถามคำตอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพศึกษาของสถานศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พันธ์.
- Mac Donald Kent. (2557). *Leadership & higher education : Academic excellence? Yes all for it.* [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2558 ,จาก <http://kentmacdonald.com>
- Ruben Brent D. (2547). *Pursuing excellence in higher education.* [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2558, จาก http://muse.jhu.edu/journals/review_of_higher_education.html.

